



MÜZİK EĞİTİMİ ÇALIŞTAYLARINA İLİŞKİN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ (AFYONKARAHİSAR İLİ ÖRNEĞİ)

THE VIEWS OF MUSIC TEACHERS ABOUT MUSIC EDUCATION WORKSHOPS
(CASE OF AFYONKARAHİSAR)

Duygu SÖKEZOĞLU ATILGAN¹ - Sevgi TAŞ²

Öz

Öğretmenler mesleğe atıldıktan sonraki süreçte gelişimlerini sürdürmeli ve bilgilerini sürekli olarak güncellemelidirler. Öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik düzenlenebilecek etkinliklerden biri çalıştaylardır. Çalıştaylar, bir meslek alanında uzman olanların bilgi, fikir ve tecrübelerini planlı bir şekilde sözlü ya da uygulamalı çalışmalar yoluyla paylaştıkları etkinliklerdir. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı başta müzik öğretmenleri olmak üzere, sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak on iki yıldır müzik eğitimi çalıştayı düzenlemektedir. Bu araştırmanın amacı, Afyonkarahisar müzik eğitimi çalıştaylarına ilişkin müzik öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda on ikinci çalıştaya katılan müzik öğretmenlerine çalıştayla ilgili görüşlerini almak üzere açık uçlu bir soru formu uygulanmıştır. Çalışma yöntem bakımından nitel bir araştırmadır. Veriler betimsel analiz yapılarak işlenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda çalıştayların müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkı sağlayan, yeni konu ve uygulamaların yer aldığı etkinlikler olarak değerlendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalıştay uygulamalarının müzik öğretmenlerinin derslerini daha etkili hale getirdiği, öğretmenler arası iletişimi ve bilgi alışverişini artırdığı ve devam etmesi gereken bir etkinlik olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Gelişim, Hizmetiçi Eğitim, Çalıştay, Müzik Eğitimi Çalıştayları.

Abstract

Teachers should continue their professional development and update their knowledge continuously after they are employed. One of the activities that can be organized for the professional development of teachers is workshops. Workshops are the works of experts in a profession to share their knowledge, ideas and experiences in a planned way through oral or applied studies. State Conservatory of Afyon Kocatepe University has been organizing a music education workshop for twelve years, especially for music teachers, classroom teachers and preschool teachers. The aim of this study is to present the opinions of music teachers about music education workshops in Afyonkarahisar. For this purpose, an open-ended questionnaire was applied to the music teachers who participated in the twelfth workshop to get their views on the workshop. The study is a qualitative research. Data were analyzed by descriptive analysis. In the light of the data obtained, it was concluded that the workshops were evaluated as studies including new topics and practices that contributed to the professional development of music teachers. In addition, it has been determined that the workshop practices make music teachers' lessons more effective, increase the communication and exchange of information between teachers and it is an activity that should be continued.

Keywords: Professional Development, In-Service Training, Workshop, Music Education Workshops

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, duygusokez@aku.edu.tr, Orcid: 0000-0003-2755-4225

² Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, satli@aku.edu.tr, Orcid: 0000-0001-8466-803X

1. GİRİŞ

Yaşadığımız gezegende çağı yakalayabilmek, yeni gelişmelerden haberdar olabilmek, özellikle de bilimin ve teknolojinin hiç durmadan ilerlemesiyle birlikte sürekli olarak güncel kalabilmek, aydınlık bir toplum için özgüvenli, yaratıcı bireyler yetiştirebilmek için öncelik, eğitimi daha kaliteli hale getirmek ve eğitimdeki yeni gelişmeleri takip etmek olmalıdır. Yeni nesli yetiştirecek öğretmenler, alanları ile ilgili çalışmalardan haberdar olmalı ve hatta kendi alanlarına yenilikler getirecek şekilde eğitilmeli ve bilgilendirilmelidir. Uzun bir eğitim süreci ve ağır eğitim koşullarının sonrasında öğretmen kimliği elde eden eğitimciler yalnız bırakılmamalı, desteklendiklerini bilmeli ve gelişmelerinin devam etmesi gerektiğini hatırlamalıdır. Böylece öğretmenler çağın gerisinde kalmadan yenilikleri ve gelişmeleri takip edebilir, daha kaliteli bir eğitim yoluyla çocuklara ve gençlere, daha iyi bir gelecek sunabilirler.

1.1. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi

Eğitimcilerin mesleğe atıldıktan sonraki süreçte eğitimleri mesleki gelişim kavramı kapsamında yer alan bir konudur. Mesleki gelişim kavramı, öğretmenin bilgi, beceri, yetenek ve meslekte öğrenmeye yönelik gerekli koşulları olarak tanımlanmaktadır (Lieberman ve Miller, 1992, akt: Seferoğlu, 2001: 117). Mesleki gelişim, bilgi ve becerilerde artış anlamına gelir ve tüm mesleklerde profesyonel uygulamaların anahtarı olarak kabul edilir (Namamba ve Rao, 2017: 138). Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini tanımlamak üzere, sürekli eğitim, mesleki gelişim, mesleki öğrenme, hizmetiçi eğitim, sürekli mesleki gelişim, sürekli kariyer gelişimi, yaşam boyu öğrenme vb. kavramlar kullanılmaktadır (Woolfs, 1991; Turbill, 1993; Hoban, 1996; George ve Lubben, 2002, akt: Abazaoğlu, 2014: 4).

Temel öğretmen eğitimi ile öğretmenlerin meslekteki gelişimleri eşit derecede önemlidir (Abazaoğlu, 2014: 3). Öğretmenlerin mesleki gelişimi, kendi kendilerini yetiştirme ve mesleki faaliyetler açısından bir uzmanlaşma sürecidir. Profesyonel olarak gelişmekte olan öğretmenler, iletişim, motivasyon, eğitimsel, entelektüel ve benzeri pek çok boyutta mesleki olarak önemli nitelikler elde etmektedirler (Kovalchuck ve Vorotnykova, 2017: 215). Sürekli mesleki gelişim, öğretmede ve öğrencilerin potansiyellerini geliştirmede, öğretmenlerin ihtiyacı olan bilgi ve becerileri artırmakta, onların kişisel niteliğini ortaya çıkarmaktadır (Abazaoğlu, 2014: 3). Mesleki gelişim, eğitim çalışmalarının iyileştirilmesinde en önemli faktörlerden biridir (Seferoğlu, 2001: 117). Ayrıca öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğrencilerin öğrenme başarısına etki etmektedir (Ashton ve Crocker, 1987: 5). Mesleki gelişim yoluyla etkinliklerini zenginleştiren, yaptıklarını içselleştirebilen, özgüvenli, öğretim stratejileri geliştirebilen, alanlarıyla ilgili gelişmeleri takip ederek kendilerini sürekli güncelleyebilen öğretmenlerin, öğrencileriyle daha iyi iletişim kurabileceği düşünülmektedir. Bu iletişim yoluyla öğretmenler, öğrencilerin neleri öğrenmeye ihtiyaç duyduğunu çok daha kolay bir şekilde keşfedecek ve bu da eğitimin sonuçlarını olumlu yönde değiştirecektir.

Öğretmenlere yönelik düzenlenen mesleki gelişim programlarının, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili stratejilere, program tasarımına, ünite planlarına, bütçe yönetimine, satın almalara, okul yönetimiyle işbirliği yapabilmeye ve sınıf yönetimi becerileri gibi yeterlilik alanlarına dönük olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca bu programların, karşılıklı değişim, diyalog ve yaratıcılık üreten işbirlikçi girişimler şeklinde tasarlanması önemlidir. Diğer taraftan bu programların, duygusal destek, öğretim stratejileri desteği, kaynaklara nereden ulaşılacağına ilişkin bilgi, öğrencilerle ve velilerle nasıl işbirliği yapılacağı konularındaki öğretmen ihtiyaçlarını

da karşılması beklenmektedir (Ruhlan ve Bremer, 2002; Musanti ve Pence, 2010; Odell, 1992, akt: İlğan, 2013: 48).

1.2. Hizmetiçi Seminerler

Ülkemizde öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından birçok farklı alan için hizmetiçi eğitimler gerçekleştirilmektedir. Fakat bu eğitimler belirli bir periyodu olmadan düzenlenmekte ve öğretmenlerin branş farklılıkları ve eğitim ihtiyaçları yeterince dikkate alınmadan planlanmaktadır (Gökdere ve Çepni, 2004: 3). Türkiye’de öğretmenlerin yaklaşık %44’ünün mesleki gelişim etkinliklerine katılmama nedenlerinden birini, kendilerine uygun bir mesleki gelişim etkinliği bulamamış olmalarına bağladıkları, 2010 yılında yapılan hizmetiçi eğitim panel ve çalıştayında öğrenilmiştir (Türkmen, 2012: 96). Konuyla ilgili olarak Müzik Eğitimcileri Derneği (MÜZED) Başkanı Refik Saydam, müzik alanında hizmet içinde bu eğitimin yapılamadığını, öğretmenlik mesleğini yürüttüğü yıllarda müzikle ilgili hizmetiçi seminerlerin olup olmadığını çok araştırdığını, MEB’in çizelgelerini yıllarca takip ettiğini, o yıllarda henüz MÜZED’in kurulmamış olduğunu ve müzik öğretmenlerine uygun tek bir hizmetiçi etkinlik bulamadığını, konuya ilişkin yazılar yazdığını, bakanlığı aradığını, talepte bulunduğunu ve hiçbir hizmetiçi seminere katılmadan öğretmenlik mesleğinden emekli olduğunu dile getirmektedir (2011).

Geçmiş yıllara göre son yıllarda müzik öğretmenleri için düzenlenen hizmetiçi seminerlerin arttığı görülmektedir. MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak 2003-2013 yılları arasında düzenlenen hizmetiçi seminerlerin her yıl farklı sayıda, genellikle yılda bir, iki veya üç kez olmak üzere yapıldığı; sadece 2008 yılında sekiz farklı seminerin gerçekleştirildiği ve on yıl içerisinde sadece on sekiz adet oldukları görülmektedir. Bu seminerler farklı farklı şehirlerde gerçekleştirilmiş ve konu bakımından birbirinden farklı içeriklerde planlanmıştır (Ördekci ve Atılgan, 2014: 563-566). Hizmetiçi seminerlerin sınırlı sayıda müzik öğretmenin katılımına sunulduğu ve on yıl gibi uzun bir sürede gerçekleştirilen seminerlerde çok az sayıda konunun irdelendiği anlaşılmaktadır. Hizmetiçi eğitim planlarında, 2014 yılında müzik alanında hiçbir hizmetiçi seminerin gerçekleştirilmediği, 2015 yılında müzik öğretmenlerine yönelik gerçekleştirilmesi planlanan ve iptal edilen bir adet, 2016 yılında müzik öğretmenlerinin katılımı için iki adet, 2017 yılında müzik eğitimi odaklı, biri çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenleri için, diğeri ise müzik öğretmenlerine yönelik olarak yapılması planlanan ve iptal edilen iki adet, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla 2018 yılında da sadece bir adet hizmetiçi seminerin olduğu görülmektedir (“MEB”, 2018). Ayrıca müzik eğitimi kimliğine sahip olan sınıf öğretmenlerinin, 2008 yılından önceki son 25 yılda müzik alanına ilişkin hiçbir hizmetiçi eğitim çalışmasına alınmadığı bilinmektedir (Göğüş, 2008: 378). Devletin resmi organlarınca planlanıp gerçekleştirilen bu eğitimlerin eksik ve yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum öğretmenlerin meslekte sürekli gelişimlerinin kendi çabalarına bırakıldığının da bir göstergesidir. Hizmetiçi çalışmaların, mesleğine devam etmekte olan bireylerin, özellikle öğretmenlerin mesleki yaşamlarına çok büyük katkıları olacağı açıktır. Mesleki açıdan bireyleri yenileyen, geliştiren bu çalışmaların, bireyin psikolojik yönünü destekleyeceği, motivasyonunu yükselteceği ve başarılı bireyler olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğretmenin başarısını yükseltecek bu tür çalışmalar bir domino etkisi gibi öğrenciyi, öğrencinin başarısı da okulu etkileyecektir. Yine burada en büyük kazancı, Türk Eğitim Sistemi’nin kazanacağı bir gerçektir.

MEB'in çalışmalarına ek olarak çeşitli kuruluşlar, öğretmenlere dönük olarak mesleki gelişim faaliyetleri yürütmektedir. Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV), özel bir bankanın desteğiyle kurulan, Türkiye'de öğretmenlerin mesleki gelişimlerine odaklanan ilk ve tek sivil toplum örgütüdür (Bümen, Ateş, Çakar, Ural ve Acar, 2012: 33). Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine destek olmayı hedefleyerek düzenlenen yarıyıl tatili atölyeleri, Vakf'ın İstanbul Eminönü'nde bulunan genel merkezinde, kayıt yaptıran tüm öğretmenlerin katılımına açık ve ücretsiz olarak yapılmaktadır ("Orav", 2018). Bu kapsamda ÖRAV'ın saha destek asistanıyla yapılan telefon görüşmesi doğrultusunda, gönüllü bir eğitmen tarafından iki yıldır bir gün süreyle müzik eğitimi yöntemlerinden biri olan Orff-Schulwerk semineri gerçekleştirildiği bilgisi edinilmiştir (ÖRAV saha destek asistanı, kişisel görüşme, Aralık 2018).

1.3. Öğretmenlikte Mesleki Gelişim Uygulamalarının Önemi

Her öğretmen bilgilerini tazelemek, meslektaşları ve aynı branşın temsilcileriyle bir araya gelerek çalışmak ve tecrübelerini paylaşmak yoluyla, mesleki heyecanını yenilemek durumundadır. Birlikte yapılan çalışmalar, mesleki paylaşım ve yeni çalışmalar hakkında bilgi edinmek, her eğitimci üzerinde olumlu etkiler bırakmaktadır (Türkmen, 2012: 93). Öğretmenlerin mesleklerindeki önemli motivasyon kaynaklarından biri, -mesleki gelişimini destekleyen- iş arkadaşları ve zümrelerin ortak çalışma ortamlarıdır (Yamagata-Lynch ve Haudenschield, 2006, akt: Drage, 2010: 27; Drage, 2010: 34). Sınıf öğretmenleri müzik derslerinde sahip oldukları anlayış ve yaklaşımların kaynağının belli bir kısmını, tecrübeli ya da daha yeterli olduğunu düşündükleri çalışma arkadaşları olan öğretmenlerin oluşturduğunu belirtmektedirler (Göğüş, 2008: 377). Bu durum meslektaşlar arasında bilgi ve tecrübe alışverişinin mesleki gelişime önemli katkı sağladığının bir göstergesidir.

Müzik öğretmenlerinin görev aldıkları okullarda diğer branşlarda aynı eğitimi veren birden fazla öğretmen varken, birçok okulda müzik dersi veren öğretmen sayısı yalnızca bir tanedir. Bu durum çoğu müzik öğretmenin çalıştığı okul içerisinde branş olarak yalnız kaldığının bir göstergesidir. Bundan dolayı yılda en az bir kez çalıştay, sempozyum, kongre, seminer vb. çalışmalar içerisinde bulunmak, bir koroda görev almak, bir çalgı topluluğu oluşturmak veya yer almak, konserlere çıkmak özellikle müzik eğitimcileri için oldukça teşvik edicidir (Türkmen, 2012: 93).

1.4. Afyonkarahisar Müzik Eğitimi Çalıştayları

Müzik eğitimcilerinin eğitimini gerçekleştirecek, onlara mesleğe atıldıktan sonra destek olacak, bununla da kalmayarak, müzik eğitiminin farklı alanlarına yönelik çalışmaları da planlayıp yürütecek olan kurumlar; mesleki müzik eğitimi veren konservatuvarlar, güzel sanatlar fakültelerinin müzikle ilgili birimleri ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dallarıdır (Türkmen, 2012: 93). Bu kurumlar toplayıcı, birleştirici ve geliştirici olmalıdır. Misyon olarak böyle bir görevi üstlenmeyen mesleki müzik eğitim kurumu, yetiştirdiği elemanlarının gelişimlerini ve üzerlerindeki desteği bırakmış demektir. Oysa mesleğe atıldıktan sonra da, bireylerin meslek içerisinde kendilerini geliştirmeleri gerektiği, eksikliklerinin bulunacağı, yeni şartlara uyum konusunda yardıma ihtiyaç duyacakları bir gerçektir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumların başta buldukları il olmak üzere, bölge ve ülke müzik kültürüne, gerçekleştirecekleri bilimsel ve sanatsal etkinliklerle katkı sağlamaları gerekmektedir (Türkmen, 2008: 30). Dolayısıyla bu kurumların, buldukları ilin şartlarını ve öğretmenlerinin ihtiyaçlarını tespit ederek seminer ve konferans verme, çalıştay düzenleme gibi yollarla öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerine destek olmaları,

yeni öğrenme yaklaşımları ve yeni soluklar getirecek çalışmalarla da gelişimlerine katkıda bulunmaları gerektiği düşünülmektedir (Sökezoğlu, 2011: 96). Türkmen ve Atılgan, bilginin üretildiği yer olan akademik ortamdan çıkıp, kullanılacağı yer olan eğitim ortamına çalıştaylar ve seminerler vasıtasıyla geçeceğini belirterek (2013: 132), çalıştay ve seminer gibi hizmetiçi çalışmaların akademik ortamlarda gerçekleştirilmesinin önemine vurgu yapmaktadırlar.

Çalıştaylar; amacı ve konusu iyi tespit edilmiş, doğru konuya uyarlanmış, farklı oturumlarda sözlü ve yazılı bildirimlerin sunulduğu, çağrılı konuşmacıların yer aldığı, katılımcıların konuya göre seçildiği, özgün, detaylı ve iyi planlanmış bir grup çalışmasıdır. Bu nedenle de toplanan kişiler kısa süreler içinde çok yoğun ve etkili çalışmakta, etkili analiz ve sentezler yapabilmektedirler. Bir çalıştayın üç temel aşaması vardır. Bunlar; planlama, uygulama ve raporlamadır. Çalıştaylar sonunda hazırlanacak ve ilgililerle paylaşılacak rapor, hedeflerin şekillenmesi, gerçekleştirilebilmesi ve takip edilebilmesi için önemlidir (Türkmen, 2008: 9; “kodveus”, 2018). Çalıştaylar, katılımcıların ihtiyacı ve beklentilerine göre düzenlenirler. Amaçları katılımcıların bireysel ya da mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaktır. Katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan bir yaklaşım benimsediğinden, düzenleniş biçimleri hedef odaklıdır. Sorunların tespiti, çözüm önerilerinin bulunması, önerilerin sunulması, katılımcıların gelişiminin sağlanması çalıştayların görevleri arasındadır (Türkmen, 2012: 91). Çalıştay katılımcıları, gerçekleştirilen uygulamalara ister bizzat katılabilir, ister izleyici olabilirler. Burada önemli olan, katılımcıların ihtiyaçlarına cevap verebilecek çalışmalar sergilemek ve onların gelişimlerine fayda sağlayabilmektir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) Devlet Konservatuvarı başta müzik öğretmenleri olmak üzere, sınıf öğretmenleri ve okul öncesi dönem öğretmenlerine yönelik olarak on iki yıldır “müzik eğitimi çalıştayı” düzenlenmektedir. Afyonkarahisar ilinde yapılan bu etkinlik, bir Anadolu kentinde düzenlenen Müzik Eğitimi Çalıştay’ı olarak bir ilktir (Saydam, 2008). Yapılan bu çalıştaylar müzik eğitimi ve müzik eğitimcilerinin sorunlarının tartışıldığı, bunlara çözümler üretilmeye çalışıldığı, erken yaşta müzik eğitimine yönelik uygulamaların yer aldığı, çocuk ve gençlik koroları için uygulamalı çalışmaların yapıldığı, ses eğitimi konusunun ele alınıp, ses egzersizlerinin uygulandığı, müzik eğitiminde teknoloji kullanımının gündeme getirildiği, birçok uygulamalı çalışmaların yer aldığı ve müzik eğitimiyle ilgili farklı birçok konunun ele alınıp tartışıldığı çalışmalar olmuştur. Müziğin toplumsal bir işlevi olduğu, bu işlevin her aşamasının insanla başlayıp, biçimlenip yine insan ögesiyle şekillenip bitirildiği düşünüldüğünde, müzik öğretmenliğinin her an etkileşim içerisinde bulunması gereken bir meslek grubunu oluşturduğu anlaşılmaktadır. On iki yıldır sürdürülen çalıştaylarla müziğin hem toplumsal hem de eğitimsel işlevi yerine getirilmektedir.

Bu çalıştaylar, AKÜ Devlet Konservatuvarı’nın öncülüğünde, Milli Eğitim Müdürlüğü’nün işbirliği ile gerçekleştirilmektedir. Milli Eğitim Müdürlüğü’nün öğretmenleri görevlendirerek çalıştaya destek olması, çalıştaya süreklilik ve yüksek katılım sağlanması hususunda önemli bir unsur olarak görülmektedir. Çalıştay öncelikle müzik eğitimcileri arasında fikir paylaşımı amacıyla hazırlanmış ve ilk çalıştay bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. Müzik eğitimcilerinin ilk çalıştayda sözünü ettikleri gibi mesleğe atıldıklarında başlayan müzik öğretmenliği eğitimini desteklemek düşüncesiyle başlayan çalıştay (Türkman, 2012: 93-94), her sene kendini geliştirerek ve yenileyerek devam etmiş, başka illerde de benzer çalışmaların yapılmasına öncü olmuş, Afyonkarahisar’da müzik eğitimcilerinin senede bir defa bir araya geldiği ve gün

geçtikçe birbirlerine daha sağlam temellerle bağlanmalarına yol açan bir işlev üstlenmiştir.

Bir başka önemli konu da, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları uygulamalı çalışmalara her çalıştayda sıkça yer verilmesidir. Müzik eğitiminde öyle konular vardır ki, teorik olarak ne kadar eğitimi verilmiş olsa da, uygulama yapılmadığı sürece nasıl yapıldığı anlatılamaz. Çünkü öğretmenlik mesleği gerçek anlamda modelleme yoluyla öğrenilen bir meslektir ve birtakım davranışlar yumağının kavramsal düzeyde ele alınması, belki zaman içerisinde uygulayarak “doğru-iyi olması arzu edilen öğretmen” profilinin oluşmasına yardımcı olacaktır (Türkmen ve Atılğan, 2013: 83). Sadece mesleğe yeni başlayanlar için değil, aynı zamanda meslekte yıllarını geçirmiş eğitimciler açısından da uygulamalı çalışmalar; zaman içerisinde unutmış oldukları bilgileri hatırlamalarına, yoğun iş temposu içinde araştırma tutkusunu kaybeden öğretmenlerin yeniden araştırmacı ruha kavuşmalarına, yaptıklarını gözden geçirip daha neler yapabileceklerine odaklanmalarına yardım edecektir.

Bu çalışma, AKÜ Devlet Konservatuvarı tarafından gerçekleştirilen müzik eğitimi çalıştaylarına ilişkin müzik öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, genel çerçevesi ve yöntemi bakımından tarama modelini esas alan nitel bir araştırmadır.

Tarama araştırmalarında geçmiş olaylara ilişkin olgu bulma, ilişki bulma ve yargılarda bulunabilme amacı ile verilerin toplanması önemlidir. Var olan durumun geçmişten günümüze oluşumuna ilişkin veriler, onu bilenlerden toplanarak açıklanabilir. Burada olayları anımsama, önemseme ve rapor etme gerekmektedir (Karasar, 2004: 78).

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik sürecin izlendiği bir yol olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 41).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018 yılında gerçekleştirilen, on ikinci müzik eğitimi çalıştayına katılan ve gönüllü olarak sorularını cevaplandıran 38 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin geneli 5-10 yıl arasında, üç katılımcı ise 17-22 yıl arasında görev yapmaktadır. Bu katılımcıların 24’ü kadın, 13’ü erkektir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak bir soru formu kullanılmıştır. Bu formda, 9 açık uçlu soru yer almaktadır. Açık uçlu sorular; önceden cevabı kestirilemeyecek, çok değişik cevaplar alma olasılığı yüksek olan durum için ya da cevabın özgürce oluşturulması istenen durumlarda kullanılan bir soru tipidir (Gökçe, 2004: 95). Bu sorular, araştırma katılımcılarının konuya ilişkin açıklamalarını ve benzersiz bakış açılarını ortaya koymalarına fırsat tanıması bakımından önemlidir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007: 151). Alana özel bir durum çalışması yapılıyor ise araştırma, daha az yapılandırılmış açık uçlu sorular ile sözel temelli olarak kurgulanabilir. Zengin ve

kişisel verilerin elde edilmesi istendiği durumlarda bu tip bir yaklaşım araştırma için uygun olabilmektedir (Cohen ve diğerleri, 2007: 321).

Soru formu taslağı, alana hâkim beş uzmanın görüşüne sunulmuş ve alınan görüşler doğrultusunda soru formuna son şekli verilmiştir.

Araştırmada, on ikinci müzik eğitimi çalıştayına katılan 60 müzik öğretmene, yapılan çalıştayla ilgili görüş ve beklentilerini almak üzere açık uçlu soru formu dağıtılmış, 40 kişiden geri dönüş alınmış ve 38 kişinin soruları içtenlikle cevapladığı görülmüştür. İki kişi sorularından bir ikisine, bir kelimeyle ifadeler şeklinde yüzeysel cevaplar verdikleri için, bu kişilerin cevapları değerlendirme kapsamına alınmamıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma verileri betimsel analiz yöntemiyle işlenmiştir. Betimsel analizde veriler, önceden belirlenen başlıklar altında özetlenir ve yorumlanır. Veriler, araştırma sorularına göre sınıflandırılabilir gibi, veri toplama aşamalarında elde edilen ön bilgiler ışığında da düzenlenebilir. Bu analizin amacı, ham haldeki verilerin okuyucuların anlayabileceği bir şekle sokulmasıdır. Bu amaçla elde edilen veriler önce mantıklı bir sıraya konular, daha sonra yapılan bu betimlemeler (sınıflandırmalar) yorumlanır ve sonuçlara ulaşılır. Bu analiz türünde, veri kaynaklarından bazı alıntılar yapmak, çalışmanın güvenilirliği açısından yararlıdır. Böylece çarpıcı görüşlerin yansıtılması da sağlanmış olacaktır (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2004: 234). Bu çalışmada anlamlı ve birbiriyle ilişkili sınıflandırmalar yapılmış ve bulgular kısmında sistematik bir şekilde açıklanmıştır. Bulgular sunulurken, görüşülen öğretmenlerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Müzik Eğitimcilerinin Karşılaştığı Mesleki Sorunlar ve Çalıştayların Bu Sorunlara İlişkin Sunduğu Çözümler

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu karşılaştıkları mesleki sorunları; okullarındaki fiziki imkânsızlıklar, müzik dersine yeterince önem verilmemesi (sınavlarda müzik dersine yönelik soruların çıkmaması) ve öğrencilerin, idarenin ve velilerin derse karşı olumsuz düşünceleri, müzik ders saatlerinin azlığı ve müfredatın öğrencilerin düzeyinin üzerinde olması gibi çeşitli sorunları dile getirmekte ve bu gibi sorunlara çalıştayın çözüm getiremediğini belirtmektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 14: Veli muhalefeti, ders saatinin bir saat olması, okullarda müzik odası, çalgı gibi müziksel materyallerin bulunmaması.

MÖ 26: Öğretim programları seviyeye uygun değil.

MÖ 28: Fiziksel imkânsızlıklar ve derslerimize gereken önemin verilmemesi.

Bu sorunlar ele alındığında, bu sorunların yılda bir kere gerçekleştirilen bir çalıştay ile çözülemeyeceği düşünülmektedir. Bu çalıştaylar, müzik öğretmenlerine mesleki anlamda katkı sağlamak ve farklı öğretim yöntemlerinin paylaşımı amacıyla gerçekleştirilmektedir. Geçmişte bazı çalıştaylarda bu sorunların dile getirilmesine yönelik oturumlar düzenlenmiş ve bunlara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden üst düzey yöneticiler de katılmışlardır. Ancak dile getirilen sorunlara ilişkin olarak uzun vadede herhangi bir çözüm üretilmemiştir. Bu sorunların çözümü için sadece çalıştay yoluyla çaba gösterilmesi yeterli değildir. Aynı zamanda müzik öğretmenlerinin daha etkin katılımlarıyla MÜZED'e ve sendikalara görevler düşmektedir. Diğer taraftan bahsedilen

derneğin ve var olan sendikaların da yeterli olmayacağı açıktır. Bundan dolayı bu tip kuruluşların sayısının artırılması ve aktif olarak çalışması gerekmektedir. Bunun için de daha fazla sayıda müzik eğitimcisi bir araya gelmeli ve ortak hareket etmelidirler.

Ayrıca müzik öğretmenleri, çalıştığın çözüm ürettiği sorunlar arasında müzik eğitimi yöntem ve tekniklerinin yeterince bilinmediğini; sınırlı sayıda yönetime bağlı kalınarak işlenen derslerin, çalıştaylarda sunulan zengin öneriler yoluyla daha zevkli ve etkili hale geldiği yönünde düşüncelerini dile getirmektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 24: Çalıştaylarda öğrendiğim uygulamalarla öğrencileri işin içine katarak etkinlikler düzenlemeyi ve daha eğlenceli ders işleme tekniklerini öğrendim.

MÖ 25: Nota öğretimi sorun oluyor. Çalıştay sayesinde nota öğretimini daha ne kadar basite indirgeyebileceğimi öğrendim.

Bu zamana kadar gerçekleştirilen çalıştaylar, birçok müzik eğitimi yöntem ve tekniğini uygulamalı olarak müzik öğretmenlerine sunmuş ve bu konuda olumlu dönütler almıştır.

3.2. Müzik Eğitimi Çalıştaylarının Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine Faydaları

Müzik öğretmenleri mesleki gelişimleri ile ilgili olarak; eğitime çeşitlilik kazandırması, çocuklara yaklaşım, materyal kullanımı, sınıf yönetimi, ritim etkinlikleri, koro çalışmaları, farklı öğrenenlere yönelik yapılan uygulamalar gibi konularda çalıştayların fayda sağladığını dile getirmektedirler. Ayrıca çalıştayların öğretmenlerin birbirleri arasındaki iletişime katkı sağladığını, bilgi alışverişi hususunda öğretmenlere fırsatlar sunduğunu ve unutulmuş bilgileri tazelediğini söylemektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 6: Unutulmuş olabilecek konuları hatırlamaya ve kendi mesleğimden olan bireylerle tanışıp bilgi alışverişinde bulunmama katkısı oldu.

MÖ 29: Farklı öğrenme tekniklerini gözlemleyerek kendi derslerimize aktarabiliyoruz.

MÖ 37: Müzik ve teknoloji kullanımı görmüş oldum. Bilgilerime ek bilgiler kazandım, programlar öğrendim.

Katılımcılardan birkaçı, çalıştaydan fayda görmediklerini, bir öğretmen ise fayda sağlanabilmesi için senede bir günün yeterli olmadığını belirtmiştir. Çalıştaylardan fayda görmediklerini belirten öğretmenlerin üçüncü kez etkinliğe katıldıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çalıştaylardan fayda görebilmeleri için, özellikle uygulamalarda varlık göstermeleri gerekmektedir. Bazı öğretmenlerin çalıştaylarda yapılan uygulamalara istekli bir şekilde katılmadıkları gözlemlenmektedir. Standerfer konuyla ilgili olarak, genel eğitimdeki mesleki gelişim uygulamalarına öğretmenlerin katılımının, kendi istekleriyle ve gönüllü olarak gerçekleşmesi gerektiğinin (2008: 86) önemine vurgu yapmaktadır. Bu noktada öğretmenlere düşen görev, yapılan uygulamalar hakkında düşünerek, etkinlikleri daha zengin hale getirip öğrencilerine sunmak olmalıdır.

Bir öğretmen de farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin paylaşımlarının faydalı olacağını ve bu konuya değinilmesi gerektiğini dile getirmektedir. Çalıştaylarda bu zamana kadar farklı öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili olarak birçok çalışma yapılmış, farklı üniversitelerden de eğitimciler çağırılarak geniş bir yelpazede

uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu öğretmenin çalışmaya ikinci kez katıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin, çalıştayların konuları ve uygulamaları hakkında gerçekleştirilmiş olan yayınları (Türkmen, 2008; Sökezoğlu, 2011; Türkmen, 2012; Türkmen ve Atılgan, 2013; Ördেকci ve Atılgan, 2014) takip ederek, bu zamana kadarki paylaşımlara ilişkin bilgi edinebilecekleri düşünülmektedir.

3.3. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Çalıştayı İçeriklerinde İlk Kez Karşılaştıkları Konu ve Uygulamalar

Çalışmaya ilk defa katıldığı için bu konuda yorum yapamayan üç öğretmen bulunmaktadır. Ama bunun yanında çalışmaya ilk defa katılıp, bu seneki çalıştayın konusu olan “müzik eğitiminde teknoloji kullanımı” hakkında ilk kez bilgi sahibi olduğunu belirten katılımcılar da mevcuttur. Yedi kişinin de bu soruya hiç cevap vermediği görülmektedir. Cevap vermeyen kişilerin, üç ve üçten fazla çalışmaya katıldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca üç kez katılmış olduğu tespit edilen dört öğretmen “yok” şeklinde soruya cevap vermişlerdir. Öğretmenlerin çalıştaylara etkin olarak katılmadıkları düşünülmektedir. Yılda bir kere bile olsa, her sene düzenli olarak yapılan bu çalıştaylarda öğretmenlerin istekli olarak bulunmaları beklenmektedir.

Geriye kalan çoğunluk, çalıştaylarda ilk kez karşılaştıkları konu ve uygulamaları açıklamışlardır. Bunlar; ritim uygulamaları, koro çalışmaları, müzik eğitiminde teknolojinin kullanımı, farklı öğrenenler, Orff eğitimi ve uygulamaları’dır. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 10: Farklı öğrenenler, bilişim teknolojileri.

MÖ 18: Müzik dersinde ilk tanışma uygulaması, ritimsel etkinlikler, koro çalışmaları.

MÖ 24: Orff eğitimi ve nasıl öğretileceği konusu, müzik eğitiminde teknolojinin kullanımının önemi.

3.4. Müzik Eğitimi Çalıştaylarında Gerçekleştirilen Uygulamaların Müzik Öğretmenlerinin Derslerine Yansımaları

Konuya ilişkin sorulan soruya beş kişinin hiç cevap vermediği ve bu kişilerin en az üç kere çalıştaylara katıldıkları tespit edilmiştir. Bir kişinin “hayır”, iki kişinin de “kısmen” cevabını verdiği görülmektedir. Bunların dışında dört kişi ilk kez katıldığını belirtmekte, bunlardan ikisi müzikte teknolojinin kullanımıyla ilgili paylaşımlardan gelecekte birçok fayda sağlayabileceklerini dile getirmektedirler. Bir katılımcı da bazı uygulamaları denediğini ve öğrencilerine zor geldiğini, başka bir katılımcı ise öğrencilerin ilgi ve yeterliliklerinin işi zorlaştırdığını belirtmiştir. Çalıştaylarda gerçekleştirilen uygulamalar, müzik öğretmenlerine fikir vermek amaçlı olarak yapılmaktadır. Müzik öğretmenleri bu uygulamaları öğrencilerinin düzeylerini düşünerek, onların ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemeli ve öyle uygulamalıdır. Çalıştaylardaki uygulamalar hiçbir zaman birebir uygulanmak üzere öğretmenlere sunulmamaktadır.

Geriye kalan öğretmenler, çalıştay uygulamalarının derslerini daha etkili hale getirdiğini düşünmektedirler. Bu konuyla ilgili olarak öğretmenler derslerinin daha etkin, eğlenceli, akıcı hale geldiğini ve öğrencilerle iletişimi güçlendirdiğini belirtmektedirler. Aynı zamanda koro yönetimi, ritim uygulamaları ve diğer öğretim yöntemleri hakkında fikir elde ettiklerini ve derslerinde uyguladıklarını; sınıf yönetimi ve ders içeriğindeki eksiklikler hakkında bilgilendiklerini, ayrıca öğretmenler arasında

iletişimi güçlendirdiğini de dile getirmektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 3: Çalıştaydaki eğlenceli yöntemler ve iletişim tarzlarını derste kullanmam çok işime yaradı.

MÖ 18: Daha eğlenceli, daha etkin bir öğretim yapmış olduk. Öğrencilerimizin ders ile ilgili görüşlerinde büyük ölçüde olumlu anlamda değişim oldu.

MÖ 30: Sınıf yönetimi ile ilgili konularda çok faydalandım.

3.5. Çalıştaylarda Yapılan Çalışmaların, Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerini İzleme ve Değerlendirmelerine Katkıları

Konuya ilişkin olarak beş kişi çalıştaya ilk kez katıldığını belirtmiş, dokuz kişi de soruya cevap vermemiştir. Soruya cevap vermeyenlerin ortalama üç kez çalıştaylara katıldıkları tespit edilmiştir. Bir katılımcı, öğrencileri izleme ve değerlendirme açısından çalıştayların çok fazla etkisi olmadığını düşünmektedir. Öğretmenler çalıştaya ilk kez katılmış olsalar bile, katıldıkları uygulamalarla ilgili öngörülerini dile getirebilir ve bir değerlendirme yapabilirler. Bu soruya bir kısım öğretmen cevap vermeyerek çalıştaya duyarsız kaldıklarını göstermektedirler. Müzik öğretmenlerinin kendi meslekleri ile ilgili gerçekleştirilen bir çalışmaya bu kadar duyarsız kaldıkları ve kendi işlerine sahip çıkmadıkları bir durumda, daha önce dile getirdikleri belli başlı sorunların -idarenin, velilerin ve öğrencilerin derse karşı ilgisizliği gibi- ortadan kaldırılması beklenemez.

Katılımcıların çoğunluğu, çalıştaylarda yapılan etkinlikleri derslerinde işlediklerinde öğrencilerden olumlu dönütler aldıklarını ve öğrencileri izleme ve değerlendirme konusunda verilen fikirlerin etkili olduğunu dile getirmektedirler. Öğretmenler; ritmi takip edebilme ve tekrar edebilme, dikkat geliştirme ve etkinliğe uyum açısından olumlu dönütler aldıklarını, doğru öğrenmenin daha çabuk gerçekleştiğini, öğrencilerin derslere bakış açılarının farklılaştığını ve daha fazla çaba sarf ettiklerini, derslerin daha eğlenceli hale geldiğini ve derse katılımın arttığını belirtmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 16: Müzikte ritmi takip edebilme ve bunu tekrar edebilme açısından dikkat ediyorum.

MÖ 17: Daha önceden bilmediğim ve yeni öğrendiğim çalışmaları öğrencilerimle uyguluyoruz ve olumlu dönütler alıyorum.

MÖ 26: Öğrencilerin istekli olduklarını gözlemledim. Bu sebeple daha çabuk doğru öğrenme ve değerlendirmelerde başarı yüksekliği saptadım.

Ayrıca bir katılımcı, zihinsel ve bedensel sorunları ya da kişilik sorunları olan öğrencileri daha iyi izleyebildiğini dile getirirken bir diğeri, bireysel farklılıklara daha çok dikkat etmeye başladığını söylemektedir.

3.6. Çalıştayların Eğitimcilerin Motivasyonlarına Etkisi

Bu konuda sorulan soruya üç kişi cevap vermemiş, üç kişi ilk kez katıldığını ve bir kişi de kararsız olduğunu belirtmiştir. İki katılımcı, uzak ilçelerden geldiklerini ve bu durumun onları mutsuz ettiğini, ilçelerden gelmenin zor olduğunu dile getirmektedirler. Bir katılımcı, çalıştayın belli bir süre motivasyonunu güçlendirdiğini ancak bir süre sonra etkinin kaybolduğunu söylemektedir. Başka bir katılımcı, sitem edildiği için motive olamadığını dile getirmekte, sitem edilen konuların sebeplerinin

sorgulanmadığını ve sorgulansa dâhi çözüm bulunamadığını ifade etmektedir. Motivasyonun yüksek tutulması ve bunun devam etmesi için bireysel çaba, ilgi, istek, içselleştirme gerekmektedir. Bunun için öncelikle müzik öğretmenleri çalışmaya istekli gelmeli ve etkin katılım sağlamalıdır. Müzik öğretmenlerinin bu uygulamaları öğrenci düzeylerine uyarlayıp zenginleştirerek derslerinde kullanmaları ve çalıştaylardan edindikleri fikirlerle yeni etkinlikler üretmeleri, çalıştay çıktılarını içselleştirmelerini sağlayacaktır. Uzak ilçelerden gelen katılımcıların, senede bir kez gerçekleştirilen, kendilerine fayda sağlayacak bir çalışma için şikâyet etmelerinin yersiz olduğu düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, çalıştayların birbirlerinden haberdar olmaları bakımından fayda sağladığını, birlik beraberliği kuvvetlendirdiğini ve yalnız olmadıklarını hissettirdiğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca, farklı konuların çalışılması ile yeni öğretim teknikleri konusunda öğretmenlerde araştırma yapma isteği uyandırdığını, bu yolla kendilerini geliştirdiklerini ve güncellediklerini, dersin değerini bir kere daha anlamalarını sağladığını, derslerin daha aktif, renkli ve eğlenceli hale geldiğini söylemektedirler. Bunların yanı sıra, ritim çalışmaları, müzik eğitiminde teknoloji kullanımı ve nota öğretimi konusunda motivasyonlarını artırdığını dile getirmektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 9: Özellikle farklı konular işleniyor. Bu anlamda bizde de merak uyandırdığı için o konuyu araştırma yoluna gidiyoruz. Ayrıca bu çalıştay birbirimizden haberdar olmamızı da sağlıyor.

MÖ 15: Mesleki açıdan zaman geçtikçe körelmeler olabiliyor. Bu çalıştaylar sayesinde kendimi geliştirebileceğimi, güncel konulardan uzak kalmadığımı düşünüyorum.

MÖ 28: Kesinlikle motive edici. Renksiz bir ders yerine daha renkli ve eğlenceli derslerin olabileceğini gösterdi.

Bunların yanı sıra bir katılımcı, enstrüman ve nota eğitimine sıfırdan başladığında hem öğrenci hem de eğitimci açısından korkutucu olmayacağını farkına vardığını, bir başka katılımcı, müzik dersi yoluyla öğrencilerin kişilik gelişimine büyük katkı sağlayabileceğini fark ettiğini, bir diğeri de öğrencilerini daha çabuk tanıdığını söylemektedir.

3.7. Çalıştayların Müzik Eğitimcileri Arasındaki İletişime Katkıları

Katılımcılardan yedisi bu konuda görüş belirtmezken, bir katılımcı çalıştayın müzik eğitimcileri arasındaki iletişime katkısı olmadığını düşünmekte ve sebep olarak da katılımın zorunlu tutulmasını göstermektedir. Bir başka öğretmen, müzik eğitimcilerinin çeşitli sebeplerle çalıştay sonrası iletişim konusunda istekli olmadıklarını ve bundan dolayı iletişimin sınırlı kaldığını ifade etmektedir.

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu; çalıştayların müzik eğitimcileri arasındaki iletişimi güçlendirdiğini, birlik beraberliğin sağlandığını, birbirlerini tanıma ve beraber çalışma fırsatı yarattığını, bu yolla bilgi ve materyal paylaşımını artırdığını, farklı fikir ve yeni bilgiler öğrenme imkânı sunduğunu, kendi çalışmalarını paylaştıklarını, yardımlaşmaya katkı sağladığını belirtmektedirler. Ayrıca, müziksel anlamda güçlenmek adına daha çok bir araya gelinmesi gerektiği, çalıştayların yılda birkaç defa yapılması ve ortak projelerin üretilmesi konularında öneriler getirmektedirler. Müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplara ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

MÖ 10: Birlik, beraberlik, bilgi ve materyal paylaşımı.

MÖ 20: Tüm müzik öğretmenleri ile çalıştay sayesinde tanışma, görüşme, fikir üretme imkânı sağlıyor. Bu da müzik açısından farklı fikir ve yeni bilgiler öğrenme imkânı sunuyor.

MÖ 24: Fikir alışverişi açısından çok etkili. Çok daha fazla bir arada olmak daha faydalı olacaktır. Ortak projeler üretilebilir.

Ayrıca bir katılımcı, çalıştaya geçen yıl katıldığı halde “Müzik Öğretmenleri WhatsApp Grubu”na dâhil edilmediğini ve bundan dolayı etkinliklerden haberdar olmadığını belirtirken, bir başka katılımcı da, sosyal medya aracılığıyla olası sorunların tartışılmasından memnun olduğunu dile getirmektedir. Müzik Öğretmenleri WhatsApp Grubu, iki yıl önceki çalıştay sonrası kurulmuş olan bir sosyal medya platformudur. Bu platformdan Afyonkarahisar’daki müzik öğretmenleri, kendi alanlarıyla ilgili paylaşımlar yapmakta, etkinlikleri duyurmakta ve çeşitli konularda fikir alışverişinde bulunmaktadır.

3.8. Müzik Öğretmenlerinin Çalıştayların Daha Verimli Hale Getirilmesi Konusundaki Önerileri

Müzik öğretmenleri, çalıştayların daha verimli hale getirilmesi açısından önerilerini şu şekilde dile getirmektedirler: Çalıştay saatlerinin artırılması, yılda en az iki defa yapılması, daha büyük salonda gerçekleştirilmesi, çalıştay konularının belirlenmesinde öğretmenlerden fikir alınması, uygulamalı çalışmaların daha fazla sayıda yapılması, bazı uygulamaların tüm müzik öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştirilirken, bazılarının gruplara –ilköğretim, ortaöğretim- bölünerek gerçekleştirilmesi, lise düzeyinde çalışmalara yer verilmesi, çalıştayda dile getirilen sorunların MEB’in çeşitli kademelerine iletilmesi, öğrencilerin de çalıştaya katılarak uygulamaların öğrenciler üzerinde yapılması, öğretmenlere çeşitli konularda uygulamalarını sunma fırsatının verilmesi yoluyla aynı konuların farklı yorumlarının paylaşılması, öğretmenlere kendi çalgıları konusunda atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi, farklı illerden ve kurumlardan gelen müzik eğitimcileri ve uzmanların açık ders şeklinde sunum yapmaları, tüm müzik öğretmenlerine ulaşabilecek bir sosyal medya grubunun oluşturulması ve bir müzik öğretmenleri korosunun kurulması.

On iki yıldır düzenli olarak yürütülen çalıştay, dönem dönem üç güne yayılarak gerçekleştirilirken (4,5,6. Çalıştaylar), son yıllarda tek günde yapılmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı, üç güne yayıldığı zamanlarda çalıştayın çok uzun sürdüğünü belirtirken, çoğunluğu, tek günde yapılan çalıştayların çok kısa sürdüğünü dile getirmektedirler.

Geçmiş yıllarda müzik öğretmenlerinden çalıştay konularının belirlenmesine ilişkin fikirler alınmış ve bu doğrultuda konular belirlenmiştir. Bu çalışmadan da elde edilen veriler doğrultusunda belirlenen konu önerileri (Başlık 3.9) çalıştay yürütme kuruluna iletilecektir.

Birinci çalıştay (2008), “Afyonkarahisar İli Müzik Eğitimi Sorunlarında Müzik Eğitimcilerinin (Akademisyen-Öğretmen) Fikir Paylaşımları” başlığı altında müzik eğitimi sorunlarını ele almak suretiyle tartışmalar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Sonraki çalıştayların hepsinde uygulamalı çalışmalara yer verilmiştir. Son yıllarda tek günde gerçekleştirilen çalıştayın süresi uzatılarak uygulamalı çalışmalara daha fazla yer verilebilir. Böylelikle bazı uygulamaların tüm müzik öğretmenlerinin katılımıyla değil, - 6. Çalıştayda olduğu gibi eş zamanlı oturumların yapılması- ilköğretim-ortaöğretim

olarak ya da farklı konularda veya öğretmenlerin ilgileri doğrultusunda bölünerek gerçekleştirilmesi tekrar gündeme getirilebilir.

Geçtiğimiz çalıştaylarda, okul öncesinden lise dönemine kadar her düzeyde uygulamalı çalışmalara yer verilmiştir. Gelecek çalıştaylarda geçmiş yıllarda işlenen konular tekrar gündeme getirilebilir ve böylelikle müzik öğretmenleri hem bilgilerini tazelerler hem de çalıştaya yeni katılan öğretmenler geçmişte işlenen konuları görme fırsatı elde edebilirler.

Birinci çalıştay sonrası, çalıştay verileri işlenerek çalıştay rapor haline getirilmiş ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunulmuştur. Ayrıca, ilk altı çalıştayı içeren bir “Çalıştaylar” kitabı basılmış (2013), konuya ilişkin bildirimler yayınlanmıştır. İlgili makamların bu yayınları takip etmesi beklenmektedir.

Geçmişten günümüze birçok çalıştayda çeşitli okullardan öğrenciler getirilmiş ve bu öğrenciler üzerinde uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bunun son örneği bu yıl gerçekleştirilen on ikinci çalıştaydır.

Öğretmenlerin çalıştaylardan beklentilerinden biri, çeşitli konularda uygulamalarını sunma fırsatı verilmesi, bir diğeri de öğretmenlere kendi çalgıları konusunda atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesidir. Bu önerilerin çalıştay içeriklerine dâhil edilmesi, çalıştaya güç katacaktır.

Bu zamana kadar bütün çalıştaylara farklı illerden ve kurumlardan müzik eğitimcileri ve uzmanlar gelmiş, geniş bir konu yelpazesinde sunumlar ve uygulamalar yapmışlardır.

Tüm müzik öğretmenlerine ulaşabilecek bir sosyal medya grubunun kurulması önerisi, iki yıl önce “Müzik Öğretmenleri WhatsApp Grubu”nun kurulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, öğretmenler için bir müzik öğretmenleri korusu kurulması talebi gelmiştir. Bu yolla öğretmenler arası iletişimin güçleneceği ve öğretmenlerin mesleki motivasyonunun artacağı düşünülmektedir.

3.9. Müzik Öğretmenlerinin Çalıştaylara İlişkin Konu Önerileri

Müzik öğretmenlerinin çalıştaylara ilişkin konu önerileri: Öğretmenlerin eğitimdeki sorunlarının ele alınması, müzik derslerinde kullanılmak üzere piyano eşliklendirme çalışmalarının yapılması, özel eğitim ve müzik konusunun irdelenmesi, koro yönetimi, Orff öğretisi ve uygulamalarına yer verilmesi, ses sağlığı hakkında bilgilendirme ve ses eğitimi çalışmalarının gerçekleştirilmesi, çalgı eğitimi yaklaşımlarının incelenmesi, müzik ve psikoloji, müziğin çocuklar üzerindeki etkileri, öğrenciler için dinleme repertuarı oluşturma ve müzik dinlemeye yönelik etkinliklere ilişkin çalışmaların yapılması, kaynak kitap oluşturma, müfredat ve kitap inceleme konularının ele alınması, müzik eğitimine ilişkin bilgisayar programları ve kullanımı hakkında bilgilendirme şeklinde sıralanmaktadır.

Müzik öğretmenleri geçmişten bu yana yapılan çalıştaylarda ele alınan konuların birçoğunun gelecekte tekrar işlenmesini talep etmekle beraber yeni konuları da gündeme getirmektedirler. Yeni konuların gelecekte çalıştaylarda gündeme getirilmesi çalıştayı daha güçlü kılabilir ve böylece müzik öğretmenlerinin beklentileri daha fazla karşılanabilir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma kapsamında sorulan sorularla müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi çalıştayları ile ilgili görüşleri toplanmıştır. Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu çalıştayla ilgili genel görüşlerini;

- Mesleki gelişimleri ile ilgili olarak; eğitime çeşitlilik kazandırması, çocuklara yaklaşım, materyal kullanımı, sınıf yönetimi, ritim etkinlikleri, koro çalışmaları, farklı öğrenenlere yönelik yapılan uygulamalar gibi konularda çalıştayların fayda sağladığı,
- Çalıştaylarda ilk kez karşılaşılan konu ve uygulamaların; ritim uygulamaları, koro çalışmaları, müzik eğitiminde teknolojinin kullanımı, farklı öğrenenler, Orff eğitimi ve uygulamaları olduğu,
- Çalıştay uygulamalarının derslerini daha etkili hale getirdiği ve bu uygulamalar sayesinde derslerinin daha etkin, eğlenceli, renkli, akıcı hale geldiği ve öğrencilerle iletişimi güçlendirdiği,
- Çalıştaylarda yapılan etkinlikleri derslerinde işlediklerinde öğrencilerden olumlu dönütler aldıkları ve öğrencileri izleme ve değerlendirme konusunda da verilen fikirlerin etkili olduğu,
- Farklı konuların çalışılması ile yeni öğretim teknikleri konusunda öğretmenlerde araştırma yapma isteği uyandırdığı, bu yolla kendilerini geliştirdikleri ve güncelledikleri, dersin değerini bir kere daha anlamalarını hatırlattığı,
- Bilgi alışverişi hususunda öğretmenlere fırsatlar verdiği, unutulmuş bilgileri tazelediği, farklı fikir ve yeni bilgiler öğrenme imkânı sunduğu,
- Çalıştayların birbirlerinden haberdar olmaları bakımından fayda sağladığı, birlik beraberliği kuvvetlendirdiği, yalnız olmadıklarını hissettirdiği, beraber çalışma fırsatı yarattığı, bu yolla bilgi ve materyal paylaşımını artırdığı,
- Çalıştayın başka illerde gerçekleştirilmeyen ve her daim kendini yenileyen bir çalışma olduğu şeklinde belirtmişlerdir.

Ayrıca müzik öğretmenleri geçmişten bu yana yapılan çalıştaylarda ele alınan konuların birçoğunun gelecekte tekrar işlenmesini talep etmekle beraber yeni konuları da gündeme getirmektedirler.

Karşılaşılan mesleki sorunlara ilişkin olarak çalıştayın çözüm üretmediğini belirten müzik öğretmenlerinin yanında, az sayıda da olsa çalıştaydan herhangi bir fayda sağlamadıklarını, çalışmaya zorunlu olduğu için katıldıklarını belirten öğretmenler de mevcuttur.

Birinci çalıştayda müzik öğretmenlerince dile getirilen çok fazla sitem ve çalışmaya yönelik umutsuzluk, on ikinci çalıştayda memnuniyete ve hatta daha fazlasının yapılması beklentisine dönüşmüştür.

Bu çalışmada öğretmenler çalıştaydan beklentilerini; çalıştay saatlerinin artırılması, çalıştayın yılda en az iki defa yapılması, uygulamalı çalışmalara daha fazla yer verilmesi, çalıştay konularının belirlenmesinde öğretmenlerden fikir alınması, öğretmenlere çeşitli konularda uygulamalarını sunma fırsatının verilmesi yoluyla aynı konuların farklı yorumlarının paylaşılması, kendi çalgıları konusunda atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi, farklı illerden ve kurumlardan gelen müzik eğitimcileri ve uzmanların açık ders olarak sunum yapmaları şeklinde belirtmişlerdir. Bu sonuçlarda, öğretmenlerin mesleki anlamda çok boyutlu bir biçimde desteğe ihtiyacı olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Amacı kariyer ve teknik eğitim öğretmenlerinin mesleki gelişim ihtiyaçlarını, mesleki gelişime ilişkin motivasyon kaynaklarını ve

engellerini araştırmak olan çalışmada Drage de benzer şekilde; öğretmenlerin, öğrenen ve öğreten olarak mesleki iletişime katılımlarının sağlandığı ve sürekli öğrenmeyle gelişimlerinin desteklendiği mesleki gelişim fırsatlarının yaratılmasına ihtiyaç duyduklarını belirtmektedir (2010: 34).

Çalışmada müzik öğretmenleri, çalıştaylardan edindikleri faydalar sayesinde derslerini daha etkili hale getirebildiklerini, öğrencileriyle iletişimlerini güçlendirdiklerini, öğretmenlerin kendi aralarındaki iletişime katkı sağladığını ve dolayısıyla mesleki motivasyonlarının yükseldiğini dile getirmektedirler. Drage'ye göre öğretmenleri motive eden, daha iyi bir öğretmen olma ihtiyacı ve hayat boyu öğrenmeye verdikleri değerdir (2010: 35). Hayat boyu öğrenmenin bir boyutu olan mesleki gelişime müzik öğretmenlerinin değer vermesi ve çalıştaylar gibi programlar aracılığıyla gelişimlerinin desteklenmesi önemli görülmektedir.

Müzik öğretmenleri, yılda bir defa ve son yıllarda bir güne sığdırılarak gerçekleştirilen müzik eğitimi çalıştayının daha fazla sayıda ve daha uzun soluklu düzenlenmesi yönünde isteklerini dile getirmektedirler. Buradan öğretmenlerin, çalıştayın dar zamanda gerçekleştirilmesinden rahatsız oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bir mesleki gelişim uygulaması olan müzik eğitimi çalıştayının daha sık ve uzun soluklu olarak planlanmasının, müzik öğretmenlerinin çalışmaya olan bakış açılarını değiştireceği, çalışmayı daha anlamlı bulmalarını sağlayacağı ve bu yolla yapılan çalışmalarını içselleştirerek motivasyonlarını artıracığı düşünülmektedir. Drage, mesleki gelişim uygulamalarına katılımında zamansızlığın en güçlü engel olduğunu söylemektedir. Öğretmenler kendilerini geliştirmek için serbest bir zamana ihtiyaç duyarlar. Mesleki gelişim ve işbirliği için öğretmenlerin programlarına dahil edilen zaman, öğretmenleri, profesyonel gelişim fırsatlarına katılmaları için motive eder (Drage, 2010: 35).

Bu çalışmada, müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda müzik eğitimi çalıştaylarında, Orff Öğretisi, koro eğitimi, farklı öğrenenler, ritim uygulamaları, müzik teknolojileri, ses eğitimi ve sağlığı gibi alanlara odaklanıldığı, bu alanlarda etkin öğrenme fırsatlarının sunulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenler, öğrenci başarısını geliştirmede ölçülebilir katkı sağlanması konusunda, ritmi takip edebilme, dikkat geliştirme ve etkinliğe uyum sağlama açısından öğrencilerinden olumlu dönütler alabilme, doğru öğrenmenin daha çabuk gerçekleştirilmesi, öğrencilerin derslere bakış açılarının farklılaşması ve daha fazla çaba sarf etmeleri, derslerin daha eğlenceli hale gelmesi, derse katılımın artması ve bireysel farklılıklara daha çok dikkat edilmesi yönünde çalıştayın fayda sağladığını dile getirmektedirler. On iki yıldır gerçekleştirilen çalıştaylarda, farklı alanlarda birçok uzman hem uygulamalı hem de teorik olarak sunumlar gerçekleştirmişlerdir. Bu uzmanlar arasında müzik öğretmenleri de mevcuttur. Bu çalışmadan elde edilen bulgularda, öğretmenlere çeşitli konularda uygulamalarını sunma fırsatının verilmesi yoluyla, aynı konuların farklı yorumlarının paylaşılması beklentisi gündeme gelmiştir. Gelecekte yapılacak çalıştaylarda bu öneri doğrultusunda çalıştay içeriklerinin düzenlenmesinin, çalışmaya nitelik katacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmada bazı uygulamalı çalışmaların tüm müzik öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştirilmesi yerine, gruplara-ilköğretim ortaöğretim- bölünerek gerçekleştirilmesi beklentisinin olduğu tespit edilmiştir. Altıncı Çalıştay'da olduğu gibi eş zamanlı oturumların yapılması yoluyla uygulamalı çalışmaların ilköğretim ve ortaöğretim olarak farklı konularda veya öğretmenlerin ilgileri doğrultusunda bölünerek gerçekleştirilmesinin bir ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada; öğretmenlerin çalıştayların daha fazla sayıda ve uzun soluklu yapılması beklentisini karşılamak adına, çalıştayın her yıl haziran ve eylül ayları

içinde, öğretmenlerin hizmetiçi seminer dönemlerinde planlanması ve bunun Milli Eğitim Programı içerisine yerleştirilmesi gerektiği önerilmektedir. Mayers (2008) ve American Federation of Teachers (2002)'a göre nitelikli mesleki gelişim programlarının;

Tüm katılımcılara etkin öğrenme fırsatları sunması,
Çok genel bilgiler sunmak yerine, alana odaklanması,
Mesleki gelişim alan bilgisini derinleştirilmesi ve genişletmesi,
Öğrenci başarısının geliştirilmesinde ölçülebilir katkı sağlaması,
Öğretmenler ve alandaki uzmanların işbirliği ile geliştirilmesi,
Aynı seviye ve aynı alanın öğretimini yapan öğretmen gruplarına yönelik olması,

Öğretmenlik mesleğinin içine yerleştirilmesi, çalışma saatleri içinde yer alacak şekilde planlanması gerektiği belirtilmektedir (akt: Abazaoğlu, 2014: 11).

Bu çalışmada müzik öğretmenleri, çalıştayların müzik eğitimcileri arasındaki iletişimi güçlendirdiğini, birlik ve beraberlik sağladığını, birbirlerini tanıma ve beraber çalışma fırsatı yarattığını, bu yolla bilgi ve materyal paylaşımını artırdığını, farklı fikir ve yeni bilgiler öğrenme imkânı sunduğunu, kendi çalışmalarını paylaştıklarını ve yardımlaşmaya katkı sağladığını belirtmektedirler. Conway tarafından yapılan çalışmada; öğretmenler arasındaki informal etkileşimin, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişiminde önemli bir yere sahip olduğu bulunmuştur. Çalışmada, meslektaşlar ile konuşmak ve hayran olunan meslektaşların güvenilir tavsiyeleri, mesleki gelişim uygulamaları kadar etkili bulunmaktadır. Bununla beraber müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik olarak daha fazla informal etkileşimlere zaman ayrılmalıdır görüşü öne çıkmaktadır (Conway, 2008: 12).

On İkinci Müzik Eğitimi Çalıştayı çıktılarında biri, müzik öğretmenleri korosudur. Bu koro, müzik öğretmenlerinin isteği doğrultusunda kurulmuş ve çalışmalarına çalıştayın akabinde başlamıştır. Koronun çalışmalarına başlaması, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyonlarını güçlendiren bir unsur olarak görülmektedir. Fredrickson, hizmetiçi eğitimlerde müzik öğretmenlerine müziğin önemini hatırlamak gerektiğini vurgulamakta ve eğitim sisteminin ağırlığı altında zorlanan öğretmenleri canlandırmak için öğrenciliklerindeki müzik çalışmalarına döndürmenin, müzik öğretmenlerine cazip gelebileceğini söylemektedir (2006: 7). Pellegrino ise, müzik öğretmenlerini müzik yapmaya teşvik etmenin, müzik öğretmenliği mesleğinde iyi hissetme duygusunu geliştireceğini belirtmektedir (2011: 83).

Müzik eğitimi çalıştaylarında, bu zamana kadar gerçekleştirilen etkinliklerle müzik öğretmenlerine birçok uygulama örneği sunulmuş ve öğretmenleri derslerinde müzik yapmaya teşvik edici çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmada öğretmenler, çalıştay uygulamalarının derslerini daha etkili, eğlenceli, renkli hale getirdiğini, öğrencilerle iletişimlerini güçlendirdiğini ve öğretim hizmetlerindeki eksikliklerini gidermede fayda sağladığını dile getirmektedirler. Pellegrino, derslerde müzik yapmanın öğretmenin mesleki tükenmişliğinin önüne geçerek öğretim hizmetlerine ilişkin motivasyonlarını artırabileceğini belirtmektedir (2011: 85). Müzik dersinde dikkat edilecek bir nokta da, teoriye gereğinden ve ihtiyaçtan fazla ağırlık verilmemesidir. Unutulmamalıdır ki teori amaca ulaşmak için bir araçtır. Bütün bir dersi teori ile geçirmek müzik dersinin fonksiyonunu anlamamak demektir (Yönetken, 1952: 69).

On İkinci Çalıştayın konusu olan “Müzik Eğitiminde Teknoloji Kullanımı” hakkında ilk kez bilgi sahibi olduğunu belirten müzik öğretmenlerinin yanında, müzik

eğitiminde teknoloji kullanımı ve nota öğretimi konusunda motivasyonlarının arttığını söyleyen öğretmenler de mevcuttur. Bunun yanı sıra öğretmenler, müzik eğitimine ilişkin bilgisayar programları ve kullanımı hakkında bilgilendirme yapılmasını belediklerini de dile getirmektedirler. On ikinci çalışmada öğretmenlere müzik derslerinde etkin bir şekilde ve kolaylıkla kullanabilecekleri teknolojik uygulamalar hakkında bilgiler sunulmuş, bu uygulamaların birbirleriyle nasıl ilişkilendirileceği ve bunların nasıl temin edilebileceği ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişimi için yararlı bir araç olarak görülen teknoloji kullanımı (Bauer, 2007: 17), müzik öğretmenlerinin hem yoğun ilgi duydukları bir konu hem de pratik kullanım becerilerini geliştirme ihtiyacı içerisinde oldukları bir alandır (Bowles, 2002: 37; Bush, 2007: 14). Amacı, müzik eğitimcilerinin interneti mesleki yaşamlarında nasıl kullandıklarını ayırt etmek ve internetin müzik alanında nasıl daha yararlı bir araç haline getirilebileceğinin yollarını belirlemek olan çalışmada Bauer, katılımcıların interneti müzik eğitiminin bir parçası olarak kullanmanın yollarını öğrenmek için güçlü bir istek duyduklarını belirtmektedir (1999: 57). Aynı zamanda Bauer ankete katılanların belirttiği kullanım amaçlarının, mesleki gelişim için geçerli unsurlar olduğunu dile getirirken bu amaçları; müzik ve öğretimi ile ilgili daha fazla bilgi edinme, meslektaşlar ile özel olarak iletişim kurma, müzik eğitimindeki güncel konular ve eğilimler hakkında bilgi sahibi olma, müzik eğitimcileri ile iletişim ağı kurma, müzik eğitimcilerinin kullanabileceği teknolojiler hakkında bilgi sahibi olma, müzik öğretiminde kullanılacak malzemeleri temin etme, öğrencilere ders imkânı sağlama olarak açıklamaktadır (1999: 57; 2007: 17-18).

Ayrıca çalışmada; öğretmenler yeni konular olarak, kendi çalgılarlarıyla ilgili atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi, kaynak kitap oluşturma, müfredat hazırlama ve kitap inceleme, çalgı eğitimi yaklaşımlarının incelenmesi, piyano eşliklendirme çalışmalarının yapılması, özel eğitim ve müzik, ses eğitim çalışmalarının gerçekleştirilmesi, müzik ve psikoloji, müziğin çocuklar üzerindeki etkileri, öğrenciler için dinleme repertuarı oluşturma ve müzik dinlemeye yönelik etkinliklere ilişkin çalışmaların yapılmasını önermektedirler. Müzik öğretmenlerinin mesleki gelişim fırsatlarına yönelik ilgilerini inceleyen Bowles (2002: 37), ilkökul müzik öğretmenlerinin, teknolojinin ardından en çok genel müzik ile ilişkili mesleki gelişim fırsatlarına ilgi duyduklarını, beraberinde çoklu zekâ, çok kültürlülük ve disiplinler arası programlar gibi konuları merak ettiklerini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra ortaokul genel müzik eğitimcilerinin, hem genel müziğe odaklanan çalışmaları hem de çoklu zekâ yaklaşımlarını merak ettiklerini belirtmektedir. Öğretmenleri cezbeden diğer mesleki gelişim konularını ise, ileri vokal ve enstrümantal pedagoji, eğitim programı hazırlama, özel metodolojiler (Orff, Kodaly, Dalcroze), kompozisyon öğretimi, enstrüman onarımı olarak ortaya koymaktadır. Bu çalışma kapsamındaki öğretmenlerin bazı beklentileri Bowles'un (2002) bulguları ile örtüşmektedir. İki çalışma arasındaki farklı bulguların kültürel, yerel ve eğitimsel değişkenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışma sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır:

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar, başta müzik öğretmenleri olmak üzere sınıf ve okul öncesi dönem öğretmenlerine katkı sağlamayı hedeflemeli, yapıcı ve birleştirici bir rol üstlenerek, Türk müzik eğitimine olan hizmet alanlarını genişletmelidirler. Bu amaçla öncelikle buldukları ilde, müzik öğretmenlerine yönelik çalışmalar düzenlemeli, daha sonrada mesleki müzik eğitimi veren kurumların bulunmadığı illerde aynı çalışmalar tekrarlanarak, bu illerdeki müzik öğretmenlerine destek olunmalıdır.

MÜZED tarafından önerilen Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün kurulması, bu yolda uğraşların daha etkili olabilmesi için önerilen bir çözümdür ve daha birçok sorunu da gündeme getirip çözüm sağlayacağı düşünülmektedir (Türkmen, 2012: 104).

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ. (2014). Dünyada öğretmen yetiştirme programları ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim uygulamaları. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(5), 1-46.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı*. 3. Baskı, Adapazarı: Sakarya Kitabevi.
- Ashton, P. ve Crocker, L. (1987). Systematic study of planned variations: The essential focus of teacher education reform. *Journal of Teacher Education*, 38, 2-8.
- Bauer, W. I. (1999). Music educators and the Internet. *Contributions to Music Education*, 26 (2), 51-63.
- Bauer, W. I. (2007). Research on professional development for experienced music teachers. *Journal of Music Teacher Education*, 17(1), 12-21.
- Bowles, C. (2002). The self-expressed professional development needs of music educators. *Update: Applications of Research in Music Education*, 21(2), 35-41.
- Bush, J. E. (2007). Importance of various professional development opportunities and workshop topics as determined by in-service music teachers. *Journal of Music Teacher Education*, 16(2), 10-18.
- Bümen, N. T., Ateş, A., Çakar, E., Ural, G. ve Acar, V. (2012). Türkiye bağlamında öğretmenlerin mesleki gelişimi: sorunlar ve öneriler. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(194), 31-50.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. 6. Baskı, Abingdon: Routledge.
- Conway, C. M. (2008). Experienced music teacher perceptions of professional development throughout their careers. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 176, 7-18.
- Drage, K. (2010). Professional development: Implications for illinois career and technical education teachers. *Journal of Career and Technical Education*, 25(2), 24-37.
- Fredrickson, W. E. (2006). Commentary: music matters. *Journal of Music Teacher Education*, 15(2), 6-8.
- Gökçe, B. (2004). *Toplumsal bilimlerde araştırma*, 4. Baskı, Ankara: Savaş Kitap ve Yayınevi.
- Gökdere, M. ve Çepni, S. (2004). Üstün yetenekli öğrencilerin fen öğretmenlerinin hizmetiçi ihtiyaçlarının değerlendirilmesine yönelik bir çalışma; bilim sanat merkezi örnekleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 1-14.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.

- İlğan, A. (2013). Öğretmenler için etkili mesleki gelişim faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı*, 41-56.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*, 13. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kovalchuck, V. ve Vorotnykova, I. (2017). E-Coaching, e-mentoring for lifelong professional development of teachers within the system of post-graduate pedagogical education. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 18(3), 214-227.
- Namamba, A. ve Rao, C. (2017). Preparation and professional development of teacher educators in,Tanzania: current practices and prospects. *Journal of Education and Practice*, 8(8), 136-145.
- ÖRAV. (2018). ÖRAV Saha destek asistanı ile yapılan telefon görüşmesi. 03.12.2018 tarihli görüşme.
- Ördekci, Ş. ve Atılgan, D.S. (2014). *Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi çalıştayları hakkındaki düşünceleri (Afyonkarahisar ili örneği)*. 90. Yıl Müzik Kongresi, Afyonkarahisar, Türkiye, 561-581.
- Pellegrino, K. (2011). Exploring the benefits of music-making as professional development for music teachers. *Arts Education Policy Review*, 112(2), 79-88. Doi: 10.1080/10632913.2011.546694
- Saydam, R. (2008). Çalıştay değerlendirmesi. *Afyonkarahisar İli Müzik Eğitimi Sorunlarında Müzik Eğitimcilerinin (Akademisyen-Öğretmen) Fikir Paylaşımları*, Afyonkarahisar 20 Şubat 2008.
- Saydam, R. (2011). Çalıştay çalışmalarının değerlendirilmesi. *Afyonkarahisar V. Müzik Eğitimi Çalıştayı*, Afyonkarahisar 16-17-18 Kasım 2011.
- Seferoğlu, S.S. (2001). Elementary school teachers perceptions of professional development. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 117-125.
- Sökezoğlu, D. (2011). Müzik eğitiminin değişim ve gelişiminde çalıştayların yeri ve önemi (Afyonkarahisar ili örneği). *II. Ulusal Hisarlı Ahmet Sempozyumu (Değişen Toplumda Kültürlenme ve Kültürleşme)*, 95-105.
- Standerfer, S.L. (2008). Learning from the national board for professional teacher certification (NBPTS) in music. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 176, 77-88.
- Türkmen, E.F. (2012). Hizmetiçi seminer çalışmaları kapsamında afyon müzik eğitimi çalıştayının değerlendirilmesi. *X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 89-105.
- Türkmen, E.F. ve Atılgan, D.S. (2013). *Çalıştaylar müzik eğitiminde fikir paylaşımları uygulamalar seminerler söyleşiler*. “Afyonkarahisar ili örneği”. Afyonkarahisar: ARG Matbaacılık.
- Türkmen, U. (2008). *Afyon ili müzik eğitimi sorunlarında müzik eğitimcilerinin (akademisyen-öğretmen) fikir paylaşımları raporu*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Afyonkarahisar 28 Şubat 2008.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 11. Baskı, Ankara: Seçkin.

Yönetken, H.B. (1952). *Okulda müzik öğretimi ve öğretim metotları*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

<http://kodveus.blogspot.com/2008/09/konferans-sempozyum-altay-panel-seminer.html>,
(Erişim Tarihi 23.11. 2018)

http://oygm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=28, Hizmetiçi Eğitim Planları
(Erişim Tarihi 02.12.2018)

<http://www.orav.org.tr/etkinliklerimiz/yariyil-atolyeleri>, (Erişim Tarihi 03.12.2018)